

WATERSNOODRAMP VOLGENS SOLDAAT LAMPERT

Hulpverlener met scherpe piepers

BIGGEKERKE - Een moment stilstaan bij de mensen die de helpende hand toestaken tijdens de Watersnoodramp van 1953. Dat is het doel van de herdenking morgen in Tholen. Van mensenredder tot zandzakkenvuller, ieder een held op zijn manier. Een van hen is Piet Lampert (71) uit Biggekerke. Hij vertelt zijn verhaal; over chaos, dood en ontberingen. Een verhaal van een dienstplichtige soldaat op het getroffen Noord-Beveland.

Door Dennis Rijsbergen

De wind loeit het groepje soldaten om de oren. Het is ijsig koud. Zo nu en dan geselt een sneeuwvlaag de gelaten van de soldaten. Het is diep in de avond. In de hand van de voorste in het groepje wiegt een stormlamp. Vanaf de dijk zien de soldaten zwarte contouren van bomen wuiven naar de onheilspellende maan. Tussen al dat barre, tussen al die ellende, glinstert het wassende water magisch. Maar soldaat Piet Lampert ziet het niet. Hij snakt naar een kachel waaraan hij zijn verkleumde voeten kan warmen.

Na God mag weten hoe lang doemt in de verte een flauw lichtschijnsel op. Het is een boerderij en die is nog bewoond ook. De mannen versnellen hun pas. Ze hopen op een kachel. Even later staan ze voor de boerderij. De boer komt naar buiten want hij zag de het licht van de stormlamp al aan de horizon flikkeren. "Hoe is de situatie?" vraagt hij de doorweekte militairen. Tja, wat moet je nu vertellen? Aan de ene

kant van de dijk is het land nog droog, aan de andere kant voltrekt zich een ramp. Maar de soldaten hebben geen benul van de

omvang van de Watersnoodramp. Ze vertellen de boer zoveel ze weten, meer niet. De boer bedankt ze en loopt zijn woning weer in. Lampert voelt de teleurstelling opwellen. Waarom nodigd de boer hen niet uit om even bij de kachel bij te komen? Maar de boer heeft meer aan zijn hoofd.

"Ik heb geen heldendaden verricht hoor", verontschuldigt de nu 71-jarige Lampert zich vijftig jaar later bij aanvang van het interview. "Ik was gewoon een dienstplichtige soldaat die orders uitvoerde." Doch het zijn juist de mensenredders die alle

aandacht krijgen, de honderden andere hulpverleners worden vaak vergeten. Die zandzakkenvullers, die huisraadredders, die patrouillerende burgers en soldaten, diegenen die de dijken bewaakten, de mensen die daklozen opvingen, ze voerden, dekens en voedsel uitdeelden.

Als eenentwintigjarige knul zat Lampert bij het regiment De Limburgse Jagers. Geboren en getogen in Biggekerke lag de thuisbasis van dat regiment aan de andere kant van de wereld, in Roermond.

Lees verder op pagina 19.

Bij Colijnsplaat komen Piet Lamperts herinneringen aan de Watersnoodramp weer los.

FOTO: JAAP WOLTERBEE

De Faam. 14-9-03

WATERSNOODRAMP VOLGENS SOLDAAT LAMPERT Hulpverlener r met scherpe piepers

erfolg van de voorpagina. "Een keer in de drie weken mochten we een lang weekend naar huis", herinnert Lampert zich. Zo ook in het rampweekend van '53.

Hij heeft een jaar verkering en heeft een feestje bij de familie van zijn vriendin in Koudekerke. De storm rond het huis voorspelt weinig goeds. "Blijf maar hier slapen", zegt schoonmoeder aan het eind van de avond. "In dit weer ga je niet over straat." Het is de radio die de volgende ochtend vertelt dat het niet om zo maar een storm gaat. De dijken zijn doorgebroken. Op meerdere plaatsen. Kruiningen en Krabbendijke zijn weggespoeld, Colijnsplaat vecht om het water buiten te houden en op Schouwen Duiveland is de situatie

rampzalig. Alle eenheden dienen zich bij de thuis-kazerne te melden of als dat niet lukt bij het dichtstbijzijnde legeronderdeel, meldt de nieuwslezer.

Lampert vertrekt diezelfde middag nog naar Middelburg. "Daar was het leger in een panieksituatie", blikt Lampert terug. "Men was totaal niet berekend op de situatie. We werden op transport gesteld naar Vlissingen. Daar bleek echter dat we niets konden doen. Toen werden we naar Ritthem gestuurd."

De duisternis is ingevallen als de mannen na een flinke mars het dorp bereiken. Er heerst een nerveuze bedrijvigheid. Met man en militairen jute zakken vol zand. Lampert en zijn maten steken ook de han-

den uit de mouwen. Het werk is zwaar. De scheppen zand wegen steeds meer, de armen verzuren en de van koude wit weggetrokken vingers tintelen. Zijn kleding is doorweekt, hij is koud tot op het bot. Om een uur in de nacht komt de aflossing. De soldaten druipen vermoeid af. Terug in de kazerne valt Lampert als een blok in slaap.

De rust is van korte duur. "Na een paar uur slapen werd ik wakker gemaakt. Samen met negentien anderen kreeg ik orders naar Noord-Beveland te gaan." Als verrassende bagage krijgen de soldaten een stengun en munitie mee. "Ik dacht: 'Wat moet ik met een stengun en scherpe piepers?' Bleek dat we met scherp op dieven en plundersaars moesten schieten." In de truck trekt de grauwe dag voorbij. Hobbelen in de achterbak vordert het groepje langzaam. Bij Arnemuiden gaat het net goed. Het water staat daar nog laag genoeg voor de vrachtwagen. In Wolphaartsdijk stapt het groepje over in een bootje. De gure overtocht naar Kortgene is kort maar het is alweer donker geworden als de mannen er aankomen. De aanlegsteiger is door de beukende golven weggevaagd. Het bootje vaart de dijk op. Lampert moet een ware doodssprong wagen om op het droge te komen. Daar, boven op de Toren-

dijk, slaat het besef voor het eerst genadig hard toe. Het rijtje huizen dat achter de dijk stond, is weg. Verdwenen, foetsie. Wat rest zijn trieste stukjes muur. "Mijn mond viel open", vertelt Lampert vijftig jaar na dato. Door het verdronken land gaat de barre tocht te voet verder naar Colijnsplaat. Het gaat zigzag over de dijken die nog heel zijn. De soldaten zijn stil. De dood is overal om hen heen en die maakt een enorme in-

druk. Koeien aan de ketting hadden geen schijn van kans tegen het razende water. Verwrongen en opgeblazen liggen ze op elkaar gestapeld als een bizarre puzzel. De tocht lijkt eeuwen te duren. Door en door verkleumd, hongerig en met het verstand op nul sjokt Lampert achter de anderen aan. Rond middernacht komen ze in het dorp aan. Het schooltje is de tijdelijke uitvalsbasis. De schoolbanken zijn aan de kant gezet en zes balen stro dienen als slaapplegenheid.

"Onze taak was redden wat er te redden viel. Alles wat kostbaar was of buikbaar was, moesten we aan wal zien te krijgen of aangespoelde waardevolle spullen hogerop brengen. Zo hebben we een complete boekhouding van een boer weten te redden. De ellende bij Colijnsplaat staat voor altijd op mijn netvlies gegraveerd", zegt Lampert. "Zo heeft een van onze patrouilles een verdronken meisje van vijf gevonden. In haar nachtjapon. Gelukkig heb ik dat niet gezien." Een inham in de kust bij Colijnsplaat dient als een natuurlijke fuik. Tientallen en tientallen dode runderen, varkens, schapen en paarden bedekken het wateroppervlak daar. Letterlijk een dode zee. De soldaten springen van het ene karkas op het andere karkas, tussen de lijken liggen nog waardevolle spullen in het water. De jongens wagen hun leven voor wat doorweekt huisraad. Redden wat nog te redden valt, dat is hun missie in het verwoeste Zeeland. Kostbaar zijn de twee oliedrums vol benzine die aan land zijn gespoeld. De loodzware vaten worden met moeite de dijk op gerold. Als de soldaten even later terugkeren is een vat weg, gestolen. Het kan Lampert eigenlijk weinig schelen. Er zijn gro-

tere problemen op dit moment, denkt hij. Toch moeten ze aangifte doen bij de plaatselijke politiecommandant. "Veertig jaar later ben ik bij een feest van minicamping De Mattemburgh bij Colijnsplaat, raak ik aan de praat over de Watersnoodramp", verhaalt Lampert. "Ik vertel van dat gestolen vat, hoe verbaasd wij waren. Begint opeens een man hard te lachen. Blijkt hij als zeventienjarige jongen de dief te zijn geweest. Het wagentje voor de bodedienst tussen Colijn en Goes had geen benzine meer dus hadden hij en zijn vader het vat gejat. 'Ik had zeventien scherpe patronen bij me', vertelde ik hem. Hij schrok daarvan. 'Had je op me geschoten?' vroeg hij. Maar natuurlijk had ik dat niet gedaan. Ik zou in de lucht hebben geschoten maar nooit op inwoners van Zeeland."

Een week lang loopt Lampert patrouilles en stelt hij waar hij kan spullen veilig voor het water. Hotelrestaurant de Patrijs stelt een kelder met een behaaglijk kachelkje beschikbaar voor de hulpverleners. Mevrouw Gast van de Patrijs is als een moeder voor de soldaten. Een van de weinige warme momenten tijdens die koude donkere dagen. Zo nu en dan keert Lampert terug naar Noord-Beveland. Daar rolt 'de film' van toen dan weer voor zijn ogen.

Een keer heeft hij geprobeerd de route te rijden die hij in de ijzige februari-nacht van '53 heeft gelopen. "Maar ik heb echt geen flauw idee meer hoe we zijn gegaan." Morgen is Lampert van de partij bij de herdenking voor de hulpverleners in Tholen. Hij vindt het goed dat er een dergelijke bijeenkomst is. "Want de gebeurtenissen van toen, laten me nooit meer los."

De Faam 14-9-03